
KLAUDIA BOGACKA*

**SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI DEFENCE SUMMIT 2017
POLSKA STRATEGIA OBRONNOŚCI. ROLA STRATEGICZNEGO
PRZEGLĄDU OBRONNEGO – PLANOWANIE OBRONNE
– WYZWANIA W RAMACH NATO**

Abstrakt

Strategiczny Przegląd Obronny opracowany przez Ministerstwo Obrony Narodowej stał się rzeczywistością. Funkcjonowanie raportu w środowisku wymaga podsumowań i wyciągnięcia wniosków. Zajęła się tym II edycja konferencji Defence Summit 2017.

Słowa kluczowe: Strategiczny Przegląd Obronny, obronność, NATO, cyberbezpieczeństwo, militaryzacja Rosji.

Druga edycja redakcyjnego cyklu konferencji Defence Summit 2017 zatytułowana „Polska Strategia obronności. Rola Strategicznego Przeglądu Obronnego – Planowanie Obronne – Wyzwania w ramach NATO” (*Polish Strategy of Defence. Role of the Strategic Defence Review – Defensive Planning – Challenges as part of NATO*) odbyła się 5 grudnia 2017 roku w siedzibie organizatora przedsięwzięcia, dziennika Rzeczpospolita. Pierwsza edycja miała miejsce w marcu bieżącego roku, podczas której uczestnicy dyskutowali na temat bezpieczeństwa narodowego 2017+, innowacyjności dla obronności oraz zderzeniu rozwoju gospodarczego z innowacyjnym sektorem zbrojeniowym. Kolejna poświęcona została Strategicznemu Przeglądowi Obronnemu powstałemu w celu zaspokojenia aktualnych i przyszłych potrzeb Polski w zakresie obronności. Realizacja zamierzeń z przeglądu ma umocnić pozycję Polski w NATO i odgrywać rolę swego rodzaju pomostu działań Sojuszu Północnoatlantyckiego na wschodniej flance. W związku z tym, na potrzeby opracowania dokumentu, przeprowadzono analizę zagrożeń, z którymi potencjalnie mogłaby się zmagać Polska i wojsko w ciągu najbliższych 15 lat. Wybrano model optymalny służący do

---

* Klaudia Bogacka – studentka III roku bezpieczeństwa wewnętrznego, na specjalizacji administracja porządku publicznego na Uniwersytecie Warszawskim. Prezes Studenckiego Koła Naukowego Bezpieczeństwa Wewnętrznego w roku akademickim 2016/2017. W roku późniejszym wiceprezes Koła. Członkini Kolegium Redakcyjnego czasopisma „Securo”. Kontakt e-mail: klaudia.bogacka@poczta.onet.pl

efektywnego odstraszenia, dzięki któremu Polska będzie gotowa do prowadzenia efektywnej operacji obronnej nawet w najgorszym wypadku. To są podstawowe informacje sformułowane przez wiceministra obrony narodowej Tomasza Szatkowskiego, również uczestnika drugiej edycji konferencji, które znajdziemy we wstępie do „Koncepcji obronnej”, czyli jawnej części raportu.

Dyskusja podczas konferencji skoncentrowała się na próbie odpowiedzi na pytanie, czy Strategiczny Przegląd Obrony stanie się podstawą decyzji o inwestycjach modernizacyjnych i przekształceniach w armii oraz Siłach Zbrojnych RP, które zapewnią skuteczną obronę. W pełnych zaangażowania dywagacjach wzięli udział przedstawiciele kierownictwa Ministerstwa Obrony Narodowej, profesorowie, eksperci wojskowi, zagraniczni analitycy oraz przedstawiciele przemysłu.

Konferencję zainaugurował książę Michael von Liechtenstein, założyciel i fundator Geopolitical Information Services, międzynarodowej platformy eksperckiej i doradczej będącej współorganizatorem wydarzenia. W swoim przemówieniu podkreślał, że siły europejskie, w tym Polska wraz ze swoim potencjałem obronnym i gospodarczym muszą skuteczniej współdziałać w dziedzinie bezpieczeństwa patrząc na obecną sytuację na Ukrainie. Agresja Rosji na Ukrainę była dzwonkiem alarmowym i sygnałem dla innych państw. Książę widzi potrzebę zacieśniania współpracy w ramach sojuszu oraz ekonomicznej koordynacji wysiłków zbrojeniowych w obliczu pojawiających się i eskalujących napięć na kontynencie europejskim.

Rolę, wnioski i rysujące się strategie Strategicznego Przeglądu Obronnego w planowaniu obronnym RP omówił Tomasz Szatkowski. Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej, odpowiedzialny w rządzie za przeprowadzenie strategicznego przeglądu obronnego był pewien, że choć dokument nie ma nadanej mocy prawnej, po decyzji ministra obrony narodowej stanie się kamieniem węgielnym reform obronnych w Polsce. Stworzy trwale podstawy do tworzenia polityki obronnej w resorcie. Przyznał, że dotychczas polityka obronna nie rozwijała się w sposób efektywny, dlatego raport ma stać się także narzędziem do tworzenia jej w przyszłości. Powstanie przeglądu było procesem, poczynając od diagnozy środowiska bezpieczeństwa, prognozach, kończąc na rekomendacjach. Wiceminister wskazał, że ministerstwo powinno postawić na rozwój wojsk lądowych wspieranych wzmocnionym lotnictwem w polskim przewężeniu wielkiej Równiny Północnoeuropejskiej, na obszarze historycznej „strefy zgniotu” między Zachodem i Wschodem, ponieważ tak wynika z ustaleń. Podkreślił, że na Bałtyku najpilniejszym rozwiązaniem jest wprowadzenie broni podwodnej nowej generacji z dalekosiężnym orężem w postaci pocisków manewrujących. Wiceminister poruszył również kwestię Wojsk Obrony Terytorialnej, które mają stanowić istotne wsparcie dla sił operacyjnych, a na tyłach skoncentrować się na działaniach antydywersyjnych. Natomiast wojska specjalne mają być oczami i uszami armii skupionymi na zadaniach rozpoznawczych, wskazywaniu lotniczym, artyleryjskim i raketowym środkom rażenia celów do likwidacji. Podsekretarz stanu odpowiedział na obawy związane z pochłonięciem przez Wojska Obrony Terytorialnej większości funduszy przeznaczonych na modernizację armii. Nie mają one podstaw, ponieważ zasadnicza część budżetu zbrojeniowego trafi do sił operacyjnych – zapewniał. Jedną z rekomendacji przeglądu jest postulat utworzenia w przyszłości kolejnej 4. dywizji zmechanizowanej i wzmocnienie struktur istniejących związków taktycznych. Na szczególną uwagę zasługuje

plan tworzenia systemów antydotępowych, zdolnych do zadawania wrogowi dotkliwych strat. Co ciekawe, inspiracją nie były państwa zachodnie, tylko Chińska Republika Ludowa oraz Federacja Rosyjska – wspomniał wiceminister. Celem jest pozostanie naszego państwa interoperacyjnym z NATO oraz bycie „sanktuarium” dla samych siebie. Z tego względu położono nacisk na rozwój Sił Zbrojnych w aspekcie jakościowym, ilościowym również. Resort otwiera pierwszy raz od 30 lat ilość, co będzie miało wpływ na jakość – podążając za wypowiedzią podsekretarza stanu. Ponadto, ministerstwo stawia na modernizację obecnych czołgów. Cytując wiceministra Szatkowskiego: czołgi to nie jest przeżytek.

Gen. bryg. Sławomir Wojciechowski, Dowódca Operacyjny RSZ mówił o Strategicznym Przeglądzie Obronnym jako rzeczywistej strategii obronności. Przypomniał, że raport jest trzecim dokumentem tego typu po historycznym przełomie, z czego poprzednicy nie wnieśli zbyt wiele do rzeczywistości wojskowej. Z przekonaniem mówił o realnej szansie wyciągnięcia wniosków z SPO i ich wdrożenia, wyznaczając przy tym strategiczny kierunek polskiej polityki obronnej. Na potwierdzenie tezy wskazał fakt, że to pierwszy przegląd przywracający wojsko obronności, rzeczywiście zaakceptowany przez środowisko.

Wystąpienia podsumował panel dyskusyjny z udziałem osób, które miały bezpośredni wpływ na powstanie raportu, Tomasz Szatkowski, gen. bryg. Sławomira Wojciechowskiego, prof. Andrzeja Najgebauera z Wojskowej Akademii Technicznej oraz prof. Huberta Królikowskiego, przedstawiciela Ministerstwa Obrony Narodowej i pracownika Uniwersytetu Jagiellońskiego na temat wyników dokumentu. Wiceminister przyznał, że autorzy dokumentu do programowania rozwoju Sił Zbrojnych po raz pierwszy wykorzystali metody badawcze analityczne przyjęte na Zachodzie. Raport oparty jest na solidnych podstawach badawczych i naukowych. Zaproponowane rozwiązania kolejno testowano używając metodyki gier wojennych oraz weryfikowano w praktyce, chociażby podczas ćwiczeń strategicznych „Zima’17”.

W wystąpieniu prof. Andrzeja Najgebauera z Wojskowej Akademii Technicznej poruszone zostały kwestie symulacyjnego i analitycznego wsparcia SPO zaprezentowane na schematach. Przegląd rozpoczyna cykl planowania – realizowany będzie cyklicznie, według powziętych planów, co 4 lata. Profesor wspomniał, że przy planowaniach strategicznych użyte zostały gry RPG (z ang. *role-playing game*).

Redaktor Piasecki podczas panelu dyskusyjnego zadał pytanie dotyczące nowego rodzaju zagrożenia bezpieczeństwa, tym samym skłaniając swoich rozmówców do refleksji nad tematem cyberbezpieczeństwa, tak ważnego w dzisiejszych czasach – czy Strategiczny Przegląd Obronny proponuje skuteczną odpowiedź na powszechne w wirtualnej przestrzeni zagrożenia cybernetyczne? Wiceminister uspokajał, że obrona cybernetyczna ma aktualnie priorytet w armii, a inwestycje w bezpieczeństwo cyfrowe przyspieszyły. Problem ten poruszono również podczas kolejnego panelu dyskusyjnego z udziałem gen. bryg. rez. pilota Dariusza Wrońskiego, Prezesa Centrum Wdrożeniowo-Produkcyjnego Instytutu Technicznego Wojsk Lotniczych, eksperta Warszawskiego Instytutu Inicjatyw Strategicznych (WIIS), prof. Jan Pietrasińskiego – specjalisty od broni raketowej, przedstawiciela Wydziału Mechatroniki i Lotnictwa w Wojskowej Akademii Technicznej oraz Nikodema Bończa-Tomaszewskiego – Prezesa Exatela. Nikodem Bończa-Tomaszewski przedstawił cyberatak jako możliwość sparaliżowania państwa, jak kiedyś inwazja na obce terytorium. W przyszłości wojna rozpocznie się właśnie od cyberataku na infrastrukturę.

ture krytyczną, finansową i telekomunikacyjną. W związku z tym mają powstać wojska cybernetyczne, jako wypadkowa przeprowadzonych analiz. Prezes Exatela stwierdził jednak, że sektor prywatny nie będzie militaryzowany w sposób sowiecki. W dyskusji wypłynął przykry wniosek, że Polską słabością jest nieumiejętność wykorzystania posiadanych inżynierów i ich potencjału.

Ponadto, na konferencji poruszono kwestię militaryzacji Rosji. Prof. Stefan Hedlund z Uniwersytetu Uppsala w Szwecji opowiedział o konsekwencjach rosnącej militaryzacji Rosji – „MAKING RUSSIA GREAT AGAIN”. Natomiast militaryzację politycznego myślenia w Rosji pod kątem historycznym przybliżył dr Paweł Kowal z Instytutu Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk. Wypowiedzi zakończył panel dyskusyjny o znaczeniu inicjatywy Enhanced Forward Presence jako środka do dalszej integracji Sił Zbrojnych RP w strukturach Sojuszu z udziałem prof. Huberta Królikowskiego – przedstawiciela Ministerstwa Obrony Narodowej i Uniwersytetu Jagiellońskiego, księcia Michaela von Liechtenstein, prof. Stefana Hedlunda i dr Pawła Kowala. Poddano dyskusji obecne wymiary współpracy Rzeczypospolitej i NATO w ramach EFP, EFP jako szansie integracji Sił Zbrojnych RP z NATO oraz przyszłości EFP w kontekście wniosków wypływających z SPO.

Tytuł w języku angielskim

CONFERENCE REPORT DEFENCE SUMMIT 2017 *POLISH STRATEGY OF DEFENCE. ROLE OF THE STRATEGIC DEFENCE REVIEW – DEFENSIVE PLANNING – CHALLENGES AS PART OF NATO*